

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 11-12
Тема: СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Побудова курсової роботи має бути максимально наближеною до класичної структури наукової роботи і передбачає наявність таких логічних структурних елементів.

Титульна сторінка – це перша сторінка, яка містить дані про характер, назву, місце і рік виконання роботи, її автора, наукового керівника та рецензента.

Титульну сторінку і завдання для курсової роботи (**додаток А**) студент отримує від наукового керівника.

Зміст – розташовують, починаючи з нової сторінки (**додаток Б**).

У «Змісті» наводять такі структурні елементи: «Скорочення та умовні позначки», «Вступ», послідовно перелічують назви всіх розділів, підрозділів і пунктів (якщо вони мають назву) змістовної частини роботи, «Висновки», «Перелік джерел посилання», «Додатки» з зазначенням номера сторінки початку структурного елемента.

Розривати слова знаком переносу у «Змісті» не рекомендовано.

Скорочення та умовні позначки (якщо потрібно) – упорядкований перелік у вигляді окремого списку специфічної термінології, маловідомих скорочень, нових позначень, символів і одиниць, які повторюються у роботі не менше трьох разів.

У тексті при першому вживанні подається повна назва специфічного терміну та в дужках наводиться скорочення або умовна позначка. У подальшому в тексті можна використовувати лише скорочений варіант цього терміну.

Перелік розміщується безпосередньо після змісту та друкується двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять скорочення, а справа – їх детальну розшифровку (**додаток В**).

Вступ – коротка частина роботи, в якій стисло надана загальна характеристика роботи (**додаток Г**).

У вступі:

- обґрунтовується актуальність теми, її наукове та практичне значення. Вступ розкриває сутність і стан проблеми та її значущість, обґрунтування необхідності проведення дослідження, світові тенденції розв'язання поставлених проблем і/або завдань. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання;
- оцінюється сучасний стан розробленості проблеми на основі аналізу вітчизняної і зарубіжної наукової літератури із зазначенням провідних напрямів, вчених і фахівців у даній предметній галузі;
- характеризується об'єкт та предмет дослідження;
- зазначається мета і завдання дослідження. Завдання дослідження відображають основні етапи проведення наукового експерименту;

- характеризується інформативна база дослідження, де вказується місце проведення дослідження та основне обладнання;
- наводяться основні положення, що виносяться на захист. Подають коротку анотацію нових положень (рішень), запропонованих студентом особисто. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток);
- вказується теоретична та практична цінність роботи;
- наводяться відомості про апробацію роботи, наявність публікацій у наукових виданнях.

Останнім абзацом у вступі автор може висловити подяку окремим науковцям або фахівцям, які безпосередньо допомагали у написанні наукової роботи (проведення дослідження, консультації, надання технічної підтримки тощо).

Основна частина містить повну інформацію про проведenu роботу.

Суть кваліфікаційної роботи викладають, поділяючи матеріал на розділи. Розділи можна поділяти на пункти чи на підрозділи й пункти. Пункти (за потреби) поділяють на підпункти. Кожний пункт і підпункт має містити закінчену інформацію.

В розділах основної частини подають:

- огляд наукової літератури за темою і напрямком досліджень (за даними вітчизняної та іноземної літератури);
- схему, матеріали та методи дослідження;
- відомості про проведені експериментальні дослідження.

Отримані матеріали наводять у вигляді сформованих таблиць даних або графіків, діаграм;

- аналіз і узагальнення результатів досліджень (подають окремим пунктом або наводять частинами після кожного підпункту проведених експериментальних досліджень).

В *огляді наукової літератури* студент окреслює основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи роботи попередників, він повинен назвати ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі (**додаток Д**).

Розділ *матеріали та методи дослідження* містить вичерпну характеристику схеми дослідження, методики проведення та дослідження, способів отримання та опрацювання даних, в т. ч. математичних (**додаток Е**). Загальновживані стандартні методики детально описувати недоцільно, однак необхідно посилатись на джерела, звідки вони запозичені. Оригінальні методики потребують не тільки детального опису, але й спеціального обґрунтування їхньої

коректності. Зазначають марки використаних приладів, реактивів та їхніх виробників, якщо це суттєво для дослідження. Обов'язково подають опис проведення статистичної обробки результатів та назви використаних прикладних комп'ютерних програм.

У розділі *експериментальна частина* з вичерпною повнотою викладаються результати і аналіз власних досліджень (**додаток Ж**).. Цей розділ є найбільш вагомим і визначальним у роботі. Для кваліфікаційних робіт краще за все оформлювати одержаний експериментальний матеріал у вигляді окремих підрозділів у логічній послідовності за наведеним планом.

У даному розділі аналізуються та критично осмислюються отримані результати, обговорюються відмінності між дослідом і контролем, а також результатами різних дослідів і спостережень. Дається оцінка повноти вирішення поставлених задач, достовірності одержаних результатів, наголошується на вперше встановлених фактах, їх порівняння з результатами аналогічних досліджень вітчизняних і зарубіжних дослідників.

Дані експериментів чи спостережень наводять у вигляді таблиць, діаграм, рисунків, схем, фотографій, графіків, гербарного матеріалу, карт тощо, які докладно описуються. Слід пам'ятати що ілюстрації покращують сприйняття роботи, тому графіки і рисунки слід розміщувати безпосередньо за текстом, у якому вони описані. Крім того, фотографії, зроблені дослідником за результатами експерименту, роздруковуються на фотопапері та вклеюються на стандартний лист формату А4 наукової роботи.

Також слід дотримуватись правила: при використанні у розділі з експериментальної частини таблиць з отриманими даними, діаграми за цими даними у розділі не наводяться (це дублювання представленого матеріалу). За необхідності вказаний графічний матеріал може бути представлений у додатках.

Висновки – стислій формі наводяться результати проведеного дослідження та аналізу (**додаток И**). За пронумерованими пунктами містить лаконічний перелік найважливіших наукових та практичних результатів, отриманих автором. Наведені висновки мають засвідчувати наукову новизну роботи. У пункти висновків можуть бути включені узагальнені цифрові дані, одержані автором. Висновки повинні відповідати поставленим завданням, які були сформульовані у вступі. Їх вміщують безпосередньо після основної частини, починаючи з нової сторінки.

На основі наведених висновків автор формулює практичні рекомендації, які спрямовані на розв'язання проблеми, визначеної у темі магістерської роботи, на конкретному соціальному об'єкті – підприємстві, господарстві, лабораторії тощо. Розміщують після висновків з нової сторінки. Рекомендації повинні мати конкретний характер. Текст рекомендацій за необхідності можна поділяти на пронумеровані пункти.

Перелік джерел посилання – це впорядкований перелік усіх опублікованих робіт та інших матеріалів, на які зроблено посилання в тексті. Він складається на основі робочої картотеки і відображає обсяг використаних джерел та ступінь вивченості досліджуваної теми. В список не вносять публікації та інші матеріали, не згадані в тексті.

Перелік посилань (**додаток К, Л**) наводять безпосередньо після висновків (або рекомендацій) перед додатками (за наявності), починаючи з нової сторінки. У відповідних місцях тексту мають бути посилання на джерела наукової літератури. Список використаних джерел розміщують у порядку згадування посилання у тексті. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліографічної та видавничої справи. Він виконується мовою оригіналу. У переліку посилань повинно міститися не менше 25% наукової літератури, виданої за останні 5 років (ця вимога стосується й іншомовної літератури).

Кількість використаної у посиланнях наукової літератури:

- курсова роботи – не менше 20 джерел;
- кваліфікаційна робота магістра – не менше 40 джерел.

Літературне оформлення наукової роботи є важливим елементом її виконання і одним із багатьох чинників, на які зважає комісія при її оцінюванні під час захисту. Насамперед звертається увага на змістовний аспект викладення матеріалу (загальна грамотність та відповідність стандартам і прийнятим правилам, логічність і послідовність, повнота та репрезентативність, тобто широта використання наукових джерел).

Додатки – необов'язкова частина роботи, яку складають переліки повних латинських назв біологічних об'єктів, флористичні та фауністичні списки і конспекти, описовий, цифровий та ілюстративний матеріал. Їх виносять у додатки для полегшення користування основним текстом, якщо ці матеріали необхідні як документальна основа роботи, мають самостійну цінність для інших дослідників, або можуть бути використані на практиці (**додатки М1, М2**).

Додатки розміщують після переліку джерел посилання. У тексті повинні бути відповідні посилання на додатки. Кожний додаток починається з нової сторінки, має спільну з рештою роботи наскрізну нумерацію сторінок.

Додаток А

Приклад оформлення титульного аркуша курсової роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра мисливствознавства та іхтіології
Факультет біологічний

КУРСОВА РОБОТА

комплексна за фахом

на тему: _____

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
напряму підготовки _____

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник _____

_____ (посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

м. Запоріжжя – 20__ рік

Додаток Б
Приклад оформлення змісту дипломних робіт

ЗМІСТ

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ.....	8
ВСТУП*.....	9
1 ОГЛЯД НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	10
1.1 Етіологія.....	10
1.2 Патогенез.....	11
1.3 Ускладнення цукрового діабету.....	14
1.3.1 Порушення ліпідного обміну у хворих на СД першого типу.....	14
1.3.2 Ранні та пізні ускладнення цукрового діабету першого типу.....	15
2 МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	17
2.1 Об'єкт дослідження.....	17
2.2 Методи дослідження.....	17
2.2.1 Визначення глікізованого гемоглобіну.....	17
2.2.2 Визначення вмісту загального холестерину.....	18
2.2.3 Визначення вмісту тригліцеридів.....	20
2.2.4 Визначення вмісту ліпопротеїдів високої щільності.....	21
2.2.5 Визначення вмісту ліпопротеїдів низької щільності.....	23
2.2.6 Розрахунок коефіцієнта атерогенності.....	24

2.2.7 Визначення вмісту сечовини уреазним методом.....	24
2.2.8 Визначення вмісту креатиніну.....	26
2.2.9 Розрахунок клубочкової фільтрації за формулою Кокрофта-Голта.....	27
2.2.10 Визначення вмісту загального та прямого білірубіну.....	28
2.2.11 Проведення тимолової проби	29
2.2.12 Визначення концентрації аспартатамінотрансферази	30
2.2.13 Визначення концентрації аланінамінотрансферази.....	31
2.2.14 Статистична обробка отриманих результатів.....	33
3 ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ЧАСТИНА.....	35
3.1 Динаміка глікірованого гемоглобіну та показників функціонального стану нирок у крові хворих на цукровий діабет I типу із різною тривалістю захворювання.....	35
3.2 Динаміка показників ліпідного обміну у хворих на цукровий діабет I типу із різною тривалістю захворювання.....	38
3.3 Динаміка показників печінкових проб у хворих на цукровий діабет I типу із різною тривалістю захворювання.....	42
4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ*.....	46
ЗАКЛЮЧЕННЯ (ВИСНОВКИ*).....	54
ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ*.....	55
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.....	56
ДОДАТКИ.....	63

Примітка. ЗАВДАННЯ, РЕФЕРАТ, розділи та підрозділи, які позначені «*», є обов'язковими при написанні дипломних робіт.

Додаток В

Приклад оформлення переліку умовних позначень, символів, одиниць,
скорочень і термінів

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ

ЦД	– Цукровий діабет
ШКФ	– Швидкість клубочкової фільтрації
АсАТ	– аспартатамінотрансфераза
АлАТ	– аланінамінотрансфераза

Додаток Г
Приклад оформлення вступу
ВСТУП
(пропускається 2 рядки)

Цукровий діабет – є одним із чотирьох пріоритетних неінфекційних захворювань, ухвалення заходів щодо яких заплановано на рівні світових лідерів. За оцінками, в 2019 році на діабет страждають понад 381 мільйонів дорослих у всьому світі, в порівнянні з 108 мільйонами в 1980 році. Глобальний рівень хворих на діабет (стандартизований за віком) майже подвоївся з 1980 року, збільшившись з 4,7% до 8,5% серед дорослого населення [1]. За прогнозами вчених, якщо така тенденція збережеться, то до 2035 року число людей з ЦД зросте до 591,9 мільйонів. За останнє десятиліття рівень захворюваності діабетом швидше зростав в країнах з низьким і середнім рівнем статків, в порівнянні з країнами з високим рівнем статків [2].

Відповідно до визначення Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), цукровий діабет – це група метаболічних (обмінних) захворювань, які характеризуються підвищеним вмістом глюкози в крові (гіперглікемією), що є результатом дефектів секреції інсуліну, дії інсуліну чи обох цих факторів. Інакше кажучи, ці захворювання виникають у тих випадках, коли інсуліну виробляється недостатньо або ефект його дії знижений [1, 3].

Порушення секреції інсуліну внаслідок деструкції бета-клітин –абсолютна недостатність інсуліну – є ключовою ланкою патогенезу цукрового діабету 1-го типу [4, 5].

Метою роботи було дослідження стану біохімічних показників крові у чоловіків і жінок, хворих на цукровий діабет 1 типу, у динаміці захворювання.

Завдання:

- 1) визначити вміст глікованого гемоглобіну, показників функціонального стану нирок та печінкових проб у крові чоловіків, хворих на цукровий діабет I типу із різною тривалістю захворювання;
- 2) визначити вміст глікованого гемоглобіну, показників функціонального стану нирок та печінкових проб у крові жінок, хворих на цукровий діабет I типу із різною тривалістю захворювання;
- 3) провести аналіз змін досліджуваних показників у хворих на цукровий діабет I типу протягом 20 років захворювання;
- 4) порівняти досліджені біохімічні показники крові у чоловіків та жінок, хворих на ЦД 1 типу.

Об'єкт дослідження – венозна кров чоловіків і жінок, хворих на ЦД 1 типу.

Предмет дослідження – біохімічні показники крові, що характеризують функціональний стан печінки та нирок.

Новизна роботи – вперше проводиться порівняння біохімічних показників крові у чоловіків та жінок – мешканців промислового міста Запоріжжя, хворих на цукровий діабет 1 типу із різною тривалістю захворювання.

Практичне значення: отримані дані можуть бути використані у ендокринологічному диспансері для більш прицільного проведення лікарської терапії.

Матеріали роботи були представлені на таких конференціях: VII науково-практична конференція студентів, аспірантів, докторів та молодих учених «Актуальні проблеми та перспективи розвитку природничих, медичних та фармацевтичних наук» (Запоріжжя, 2019).

Додаток Д

Приклад оформлення розділу «Огляд літератури»

1 ОГЛЯД НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.1 Етіологія та патогенез цукрового діабету 1-го типу

ЦД 1-го типу, що розвивається в результаті аутоімунного процесу, починається раптово. Для того щоб зберегти життя людям з ЦД 1-го типу необхідна інсулінотерапія.

При цукровому діабеті 1-го типу відбувається руйнування клітин підшлункової залози, що синтезують інсулін, і це призводить до абсолютного дефіциту інсуліну. Причина такої деструкції полягає в тому, що в результаті аутоімунних процесів, коли під впливом вірусної інфекції (вірус грипу, Коксаки, паратифу, краснухи й т.д.) імунна система виробляє антитіла, які починають боротися з власними тканинами, приймаючи свої тканини за чужі та знищуючи їх [6, 7].....

..... Цей підтип цукрового діабету названий Latent Autoimmune Diabetes in Adults (LADA) - пізніше аутоімунний початок цукрового діабету в дорослих) [5, 9, 15].

1.2 Біохімічні показники крові при цукровому діабеті 1-го типу

Біохімічний аналіз крові – найважливіший етап діагностики будь-яких порушень в організмі. З його допомогою можна легко виявити характер проблем зі здоров'ям, їх давність, наявність ускладнень.....

Додаток Е

Приклад оформлення розділу «Матеріали та методи дослідження»

2 МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1 Об'єкт дослідження

Об'єктом дослідження була кров хворих на цукровий діабет першого типу. Показники отримували з історії хвороб осіб, що знаходились на лікуванні у ендокринологічному диспансері.

Хворі були поділені на 4 групи:

- перша група з вперше виявленим діабетом;
- друга група зі строком захворювання 5 років;
- третя група зі строком захворювання 10 років;
- четверта група зі строком захворювання 20 років.

У хворих венозну кров брали на початку лікування. Її центрифугували при 1000 об./хв впродовж 15 хвилин, отримуючи таким чином плазму, яка і була матеріалом для дослідження. В ній визначали сечовину, креатинін....

2.2 Методи дослідження

2.2.1 Визначення глікізованого гемоглобіну в крові на автоматичному аналізаторі D-10

В основі роботи аналізатора для визначення глікізованого гемоглобіну D-10 лежить референтний метод – рідинна іонообмінна хроматографія високого тиску [43].

Аналізатор являє собою автоматизовану систему, штатив якої розрахований на максимальну загрузку 10 зразків....

2.2.9 Статистична обробка отриманих результатів

Статистичну обробку результатів проводили методом обчислення середньої арифметичної, помилки середньої арифметичної, середнього квадратичного відхилення [46]. При порівнянні більше як двох незалежних вибірок використовували однофакторний дисперсний аналіз (One–Way ANOVA) за допомогою комп'ютерної програми SPSS [47].

Основним показником, що характеризує сукупність за величиною ознаки, яка вивчається, є середня арифметична (\bar{X}). Прямий спосіб її обчислення полягає в складанні усіх варіант ($X_1 + X_2 + \dots + X_N$) з наступним діленням суми на число варіант сукупності (N) (2.5):

$$\bar{x} = \frac{\sum x_i}{n} \quad (2.5)$$

де $\sum X_i$ – сума варіант, N – число варіант у виборці [47].....

Додаток Ж

Приклад оформлення розділу «Експериментальна частина»

3 ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ЧАСТИНА

3.1 Біохімічні показники крові у чоловіків, хворих на цукровий діабет І типу із різною тривалістю захворювання

3.1.1 Показники функціонального стану нирок

Результати визначення показників функціонального стану нирок у крові чоловіків, хворих на цукровий діабет І типу із різною тривалістю захворювання представлені в табл. 3.1, додатках А– В.

Таблиця 3.1 – Динаміка показників функціонального стану нирок у крові чоловіків, хворих на цукровий діабет І типу

Показник	Група	N	Середнє	Стандартне відхилення	Стандартна похибка	95% довірчий інтервал для середнього		Мінімум	Максимум
						нижня межа	верхня межа		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сечовина, ммоль /л	1	16	5,33	1,894	0,473	4,322	6,340	2,8	10,5
	2	12	4,72	0,946	0,273	4,121	5,323	3,4	6,2
	3	8	4,89	2,197	0,776	3,053	6,727	2,7	9,1
	4	8	9,4*	5,825	2,059	4,530	14,27	4,2	17,0

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ШКФ, мл/хв	1	16	99,3	25,85	6,462	85,53	113,1	16	99,30
	2	12	99,6	11,84	3,417	92,07	107,1	12	99,59
	3	8	96,0	18,75	6,628	80,34	111,7	8	96,01
	4	8	70,7*	36,07	12,75	40,52	100,8	8	70,67

Примітки:

- 1) 1 група – хворі із вперше виявленим цукровим діабетом, 2-4 групи – хворі із тривалістю захворювання 5, 10 і 20 років відповідно,
- 2) * – $p < 0,05$ відносно 1 групи,

Дослідження функціонального стану нирок показало недостовірне коливання у межах норми вмісту сечовини та креатиніну у перших трьох групах хворих чоловіків. У чоловіків із терміном хвороби 20 років кількість сечовини достовірно зростала і перевищувала верхню межу фізіологічної норми – 8,2 ммоль/л – на 14 %. Кількість креатиніну перевищувала верхню межу фізіологічної норми на 62 %, досягаючи $186,8 \pm 7,59$ ммоль /л.....

3.1.2 Динаміка показників печінкових проб та глікірованого гемоглобіну у чоловіків, хворих на цукровий діабет І типу

Результати визначення показників печінкових проб та глікірованого гемоглобіну у чоловіків, хворих на цукровий діабет І типу із різною тривалістю захворювання представлені в табл. 3.3, додатках Д–Ж.....

Додаток И

Приклад оформлення висновків

ВИСНОВКИ

- 1) У чоловіків і жінок, хворих на цукровий діабет І типу кількість глікерованого гемоглобіну коливалася і на всіх термінах захворювання була вище фізіологічної норми.
- 2) У хворих вміст креатиніну в нормі був протягом 10 років захворювання. Через 20 років від початку захворювання його вміст переважав верхню межу фізіологічної норми на 62 % у чоловіків і на 6 % у жінок. Кількість сечовини протягом 10 років була також у межах норми і через 20 років у чоловіків зростала на 14 %. У жінок суттєвих змін не відбувалося.

Додаток К
Приклад оформлення переліку посилань

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. World Health Organization 2016 WHO. Consultation. Definition, diagnosis and classification of diabetes mellitus and its complications: Diagnosis and classification of diabetes mellitus. URL: www.who.int/diabetes/global-report (дата звернення: 15.11.2019).
2. IDF Diabetes Atlas. Sixth edition: International Diabetes Federation. URL: [http://www.idf.org / diabetesatlas](http://www.idf.org/diabetesatlas) (дата звернення: 15.11.2019).
3. Dall T., Zhang Y. P., Chen Y. J. The economic burden of diabetes: China, 2019. 297-303 p.
4. Журавльова Л. В. Навчальна дисципліна основи внутрішньої медицини: методичні вказівки. Харків: Харківський Національний Медичний Університет, 2012. 31 с.
5. Бобирьова Л. Є. Цукровий діабет: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, методичні рекомендації. Київ, 2019. 94с.

Додаток Л

ПРИКЛАДИ

ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ

У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ,

	<p>2016. 528 с.</p> <ol style="list-style-type: none"> Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<ol style="list-style-type: none"> Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. Адміністративно-правова освіта у персоналіях: довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
Багатотомні видання	<ol style="list-style-type: none"> Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав.

	<p>наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>
Дисертації	<p>1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф.</p>

	<p>1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Патенти	<p>1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Препринти	<p>1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Каталоги	<p>1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с.</p> <p>2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).</p> <p>3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p> <p>4. Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с.</p> <p>5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України</p>

	ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: книги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493. 2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212. 3. Коломоець Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоець. Київ, 2009. С. 195–197. 4. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150. 4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53. 5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.
Частина видання: довідкового видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673. 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоець, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
Частина видання: продовжуваного видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коломоець Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник</i>

	<p><i>Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</i></p> <p>3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p> <p>4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</p>
<p>Частина видання:</p> <p>періодичного видання (журналу, газети)</p>	<p>1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коломоець Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>
<p>Електронні ресурси</p>	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsei.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivvydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>

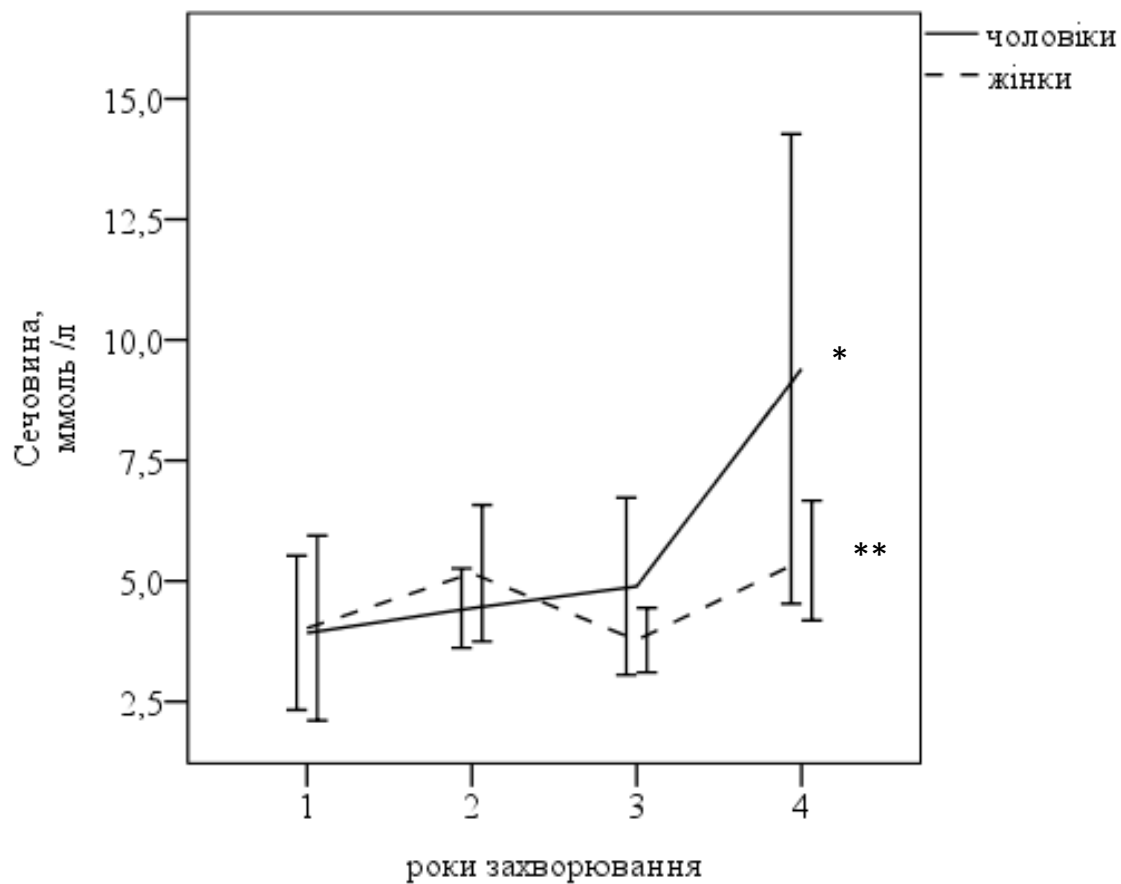
Додаток М1

Приклад оформлення додатків

ДОДАТКИ

Додаток А

Динаміка сечовини в крові чоловіків і жінок, хворих на цукровий діабет І типу
із різною тривалістю захворювання

Примітки:

- 1) 1 – хворі із вперше виявленим цукровим діабетом, 2, 3, 4 – хворі із тривалістю захворювання 5, 10, 20 років,
- 2) * – $p < 0,05$ відносно хворих чоловіків із вперше виявленим ЦД 1 типу;
- 3) ** – $p < 0,05$ достовірність різниць між чоловіками і жінками

Додаток М2

Додаток Б

Гранули катіонних білків в цитоплазмі нейтрофільного гранулоциту крові у жінок, хворих на гострий панкреатит

Рисунок Б.1 – Нейтрофіл з високим рівнем КБ

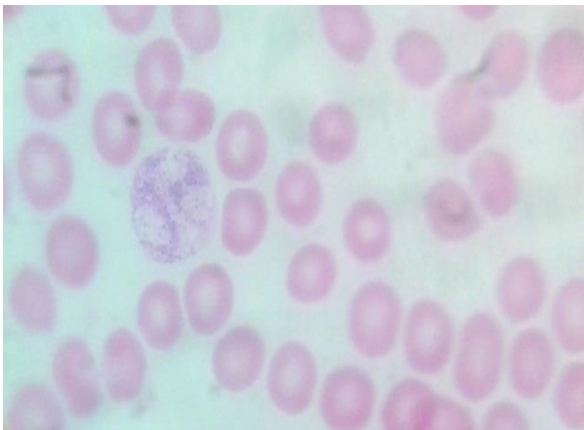

Рисунок Б.2 – Нейтрофіл з низькою активністю КБ